

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р Илия Илиев Кожухаров, направление 8.4. (Театрално и филмово изкуство) НБУ, член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ , по процедура за придобиване на научната и образователна степен „ДОКТОР“ по професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“, /Кинознание, киноизкуство и телевизия/, относно дисертационния труд на **ЯНИ БОЯДЖИ**

„СРЕДСТВА И ИНСТРУМЕНТИ НА РЕЖИСЬОРА ПРИ РАБОТАТА МУ С АКТЬОРИТЕ В ПОДГОТВИТЕЛЕН, СНИМАЧЕН И ПОСТПРОДУКЦИОНЕН ПЕРИОД“

Научен ръководител

доц. д-р Клавдия Камбурова

Дисертационният труд „СРЕДСТВА И ИНСТРУМЕНТИ НА РЕЖИСЬОРА ПРИ РАБОТАТА МУ С АКТЬОРИТЕ В ПОДГОТВИТЕЛЕН, СНИМАЧЕН И ПОСТПРОДУКЦИОНЕН ПЕРИОД“ е с обем от 208 страници и се състои от увод , седем глави, заключение ,приноси, библиография и филмография.

Избраната тема съответства на съдържанието на работата и е актуална за Република Северна Македония, чиито гражданин е авторът. Считаю,че би се радвала на интерес, поради своята навременност.

В увода, докторантът ни запознава със своите мотиви за написване на дисертацията, с предмета, целите на изследването, с актуалността на работата си и с използваната методология.

„Мотивацията за тази дисертация е двойна. Първото е научното и образователно определяне на мястото и инструментите за работа на режисьора и създаването на методология, а второто е създаването на практически знания, които могат да се използват не само от режисьори, продуценти или актьори, но и от всички професионалисти в киното и телевизията... ”Така авторът обосновава мотивите си за написване на този труд.

Точно, ясно и същевременно изчерпателно е формулирал предмета, целите и задачите на изследването си.

Целта на научния труд е да се изследва и дефинира изкуството на режисьора като част от цялостните икономически отношения в едно малко общество и страна като Македония, а предмет са процесите на писане на сценарии, работа с актьори, монтаж на филми и работа на режисьора с публиката.

Използвайки анализа и синтеза като мощни средства за човешкото познание и сравнителния метод, той доказва и развива различни тези и теории в работата си.

В цялия труд прозира интересът и специфичните търсения на автора. „Режисурата като професия и режисьорът като човек на изкуството са едни от онези професии, които са неясни и подложени на неразбиране и мистификация, дори и днес, въпреки изобилието от информации за шоубизнеса, филмовата и телевизионната индустрия, където режисурата е представена като ключова позиция а режисьорът като ключова фигура.”

Кой всъщност е режисьорът? Какво прави той, за да създаде своето изкуство? На тези въпроси авторът ни отговаря с различни теории като се мотивира с това, че всеки режисьор притежава своите инструменти и средства, чрез които интерпретира проблемите. Кои са те? Тези средства докторантът ни описва във втора глава, а именно:

1. Сценарий, писане, адаптация и сътрудничество.
2. Подбор и работа с актьори.
3. Филмов монтаж и постпродукция картина, звук, специални ефекти и дизайн.
4. Комуникация с публиката и личната промоция.

И тук авторът налага извода, че за да има успех един филм трябва да има добра идея, добра история и добър сценарий!

Не по-малко важно, за успеха на филма, се оказва и изборът на актьори и комуникацията с тях и между тях. Изследването продължава като минава през задачите на монтажистите и ролята на публиката. Монтажът като изкуство на създаване или изкуство на подреждане ? Авторът много подробно и задълбочено разглежда развитието на монтажа на филми във времето, защото тази дейност се оказва „най-креативната част от създаването на филм и за много режисьори единственото нещо, което може да се нарече артистично е процесът на монтаж на филма. Според мнозина изкуството на филма е изкуството на монтажа” Докторантът прави изводите, че монтажът не е изкуство ,което ни показва как да се сливат две различни неща в едно цяло. Той е изкуството на комбинирането. „Монтажът е езикът на филма. Всеки от различните видове монтаж са различните видове езици, които филмът използва, за да установи комуникация, т.е. идентификация с публиката.”

В шеста глава авторът развива и доказва тезата, че за да има успех един филм пред публика, трябва непрекъснато да се следи промяната в съзнанието на хората, която е естествено обусловена от непрекъснато променящите се условия на живот.

Четейки работата на Яни Бояджи, откривам задълбочеността, с която изследва проблемите. Примерите, които използва цитирайки световни автори ,режисьори и филми са достатъчни, за да ни покажат неговото дълбоко познаване на материята, с която борави.

Приносите на авторът са да допълнят и усъвършенстват познанията на бъдещите режисьори, и да ги насърчат да създадат отделен клон в изследванията на филмовото изкуство.

Авторът на дисертацията доказва тезата, че само режисьорът, който участва и взема решения за крайния продукт, във всички етапи на филмовото производство, от идеята до разпространението, като творец, но и като продуцент, т.е. собственик на част от стойността или на целия продукт, може да създаде трайно произведение на изкуството и продукт за пазара с определена финансова стойност.

Препоръката ми към докторанта е да се запознае с точните правила за коректно цитиране и да ги прилага.

С изследването си, Яни Бояджи е постигнал задачите, които си е поставил и в заключение считам, че дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение, както и на изискванията на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Той съдържа оригинални приноси и доказва наличието на теоретични знания на докторантът. Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Яни Бояджи образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“.

20 .11. 2022г.

Член на научно жури:

OPINION

by Assoc. Dr. Ilia Iliev Kozhuharov, direction 8.4. (Theatrical and film art) NBU, member of a scientific jury, appointed by order of the Rector of Southwestern University "Neofit Rilski", according to the procedure for acquiring the scientific and educational degree "DOCTOR" in professional direction 8.4 "Theatrical and film art", / Cinema studies, film art and television/, regarding the dissertation work of YANI BOYADJI

"TOOLS AND TOOLS OF THE DIRECTOR WHEN WORKING WITH THE ACTORS IN THE PREPARATION, FILMING AND POST-PRODUCTION PERIOD"

Supervisor

Prof. Klavdia Kamburova, PhD

The dissertation "TOOLS AND TOOLS OF THE DIRECTOR WHEN WORKING WITH THE ACTORS IN THE PREPARATION, FILMING AND POST-PRODUCTION PERIOD" has a volume of 208 pages and consists of an introduction, seven chapters, conclusion, contributions, bibliography and filmography.

The chosen topic corresponds to the content of the work and is relevant for the Republic of North Macedonia, whose citizen is the author. I believe that it would be of interest due to its timeliness.

In the introduction, the doctoral student introduces us to his motivations for writing the dissertation, the subject, the objectives of the research, the relevance of his work and the methodology used.

"The motivation for this dissertation is twofold. The first is the scientific and educational determination of the place and tools for the director's work and the creation of a methodology, and the second is the creation of practical knowledge that can be used not only by directors, producers or actors, but also by all professionals in cinema and television ... "Thus the author justifies his reasons for writing this work.

He accurately, clearly and at the same time comprehensively formulated the subject, goals and tasks of his research.

The aim of the research work is to explore and define the director's art as part of the overall economic relations in a small society and country like Macedonia, and the subject is the processes of writing scripts, working with actors, editing films and the director's work with the audience .

Using analysis and synthesis as powerful tools for human knowledge and the comparative method, he proves and develops various theses and theories in his work.

The author's interest and specific searches are evident throughout the work. "Directing as a profession and the director as an artist are some of those professions that are obscure and subject to misunderstanding and mystification, even today, despite the abundance of information about the show business, film and television industries, where directing is presented as a key position and the director as a key figure."

Who is actually the director? What does he do to create his art? The author answers these questions with different theories, motivated by the fact that each director has his own tools and means by which he interprets the problems. Who are they? The doctoral student describes these means in the second chapter, namely:

1. Script, writing, adaptation and collaboration.
2. Selection and work with actors.
3. Film editing and post-production picture, sound, special effects and design.
4. Communication with the public and personal promotion.

And here the author forces the conclusion that to be successful a film must have a good idea, a good story and a good script!

No less important for the success of the film is the choice of actors and the communication with them and with them. The research continues by going through the tasks of the editors and the role of the audience. Montage as an art of creation or an art of arrangement? The author takes a very detailed and thorough look at the development of film editing over time, because this activity turns out to be "the most creative part of making a film, and for many directors the only thing that can be called artistic is the process of editing the film. According to many, the art of film is the art of editing." The doctoral student concludes that editing is not an art that shows us how to merge two different things into one whole. It is the art of combination. "Editing is the language of film. Each of the different types of montage are the different types of language that the film uses to establish communication, ie. identification with the audience."

In the sixth chapter, the author develops and proves the thesis that in order for a film to be successful in front of an audience, one must constantly monitor the change in people's consciousness, which is naturally conditioned by the constantly changing living conditions.

Reading Yanni Boyajji's work, I discover the depth with which he explores the issues. The examples he uses quoting world authors, directors and films are enough to show us his deep knowledge of the matter he deals with.

The author's contributions are to supplement and improve the knowledge of future filmmakers, and to encourage them to create a separate branch in film studies.

The author of the dissertation proves the thesis that only the director, who participates and makes decisions about the final product, in all stages of the film production, from the idea to the distribution, as a creator, but also as a producer, i.e. owner of part of the value or of the entire product, can create a lasting work of art and a product for the market with a certain financial value.

My recommendation to the doctoral student is to familiarize himself with the exact rules for correct citation and to apply them.

With his research, Yani Boyadzhi has achieved the tasks he set for himself, and in conclusion, I believe that the dissertation meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its Application, as well as the requirements of the Internal Rules for development of the academic staff at Neofit Rilski University of Applied Sciences. It contains original contributions and proves the theoretical knowledge of the PhD student. This gives me the reason to propose to the respected scientific jury to award Yani Boyadzhi the educational and scientific degree "doctor" in professional direction 8.4 "Theatrical and film art".

20 .11. 2022r.

Assoc. Dr. Ilia Iliev Kozhuharov,